

Phaseolus (Fazol)

čeleď: Fabaceae

Pochází z Ameriky. Existuje asi 50 druhů. Patří mezi jednoletky. Květy mají tvar otevřené tlamičky. Plodem je lusk. Pro pěstování je nutná opora, ideálně drátěný plot, atp.

Množí se semeny.

Čočkofazole/Čočkohrách:Jedná se o popínavou luskovinu, která vzhledem připomíná fazol. Její semena jsou kulatá bílo-hnědá. Hodí se jak na vaření, tak na ozdobu. Na pěstování nemá žádné specifické nároky, pouze je nutné dát ji nějakou oporu ke svému růstu. Dorůstá výšky až 2,3m.

Množí se semeny, které se před zasazením do země můžou nechat naklíčit ve vodě nebo v navlhčené vatě.

Uvařená semena chutnají jako fazole nebo čočka a stejně tak se v kuchyni i připravují. Při požití před uvařením by se mohly projevit příznaky jako po jedu. Uvařením se tato vlastnost odstraní.

Phaseolus acinaciformis

Phaseolus acutifolius (Fazol ostrolistý)

synonyma: P. acutifolius var. tenuifolius, P. montanus, P. tenuifolius

oblasti: Arizona, Nové Mexiko, Texas

Pochází z Arizony a severozápadního Mexika. Patří mezi jednoletky. Dorůstá výšky 0,2 - 2m. Roste v podobě keříčkové byliny s vystoupavými nebo ovíjivými lodyhami. Jemně ochlupené listy jsou trojčetné s vejčitými až kopinatými lístky. Kvete bílými nebo nařiaovělými květy ve skupinách 2 - 5ks umístěnými v paždí listů. Plodem je plochý lusk délky 5 - 9cm se 4 - 5 eliptickými semeny různé barvy.

Vyhovuje mu lehká a propustná půda.

Množí se semeny.

Phaseolus albescens

Phaseolus albiflorus

Phaseolus albinervus

Phaseolus albiviolaceus

Phaseolus altimontanus

Phaseolus amabilis

Phaseolus amblyosepalus

synonyma: Alepidocalyx amblyosepalus

Phaseolus angustissimus

synonyma: P. angustissimus var. latus, P. dilatatus

oblasti: Arizona, Nové Mexiko, Texas

Phaseolus anisophyllus

synonyma: Alepidocalyx anisophyllus, P. parvulus var. anisophyllus

Phaseolus anisotrichos

synonyma: P. anisotrichus, P. fulvus, P. intonsus, P. leptostachyus, P. opacus

Phaseolus atomifer

Phaseolus augustii

synonyma: P. bolivianus

Phaseolus brevicalyx

Phaseolus campanulatus

Phaseolus carteri

Phaseolus chacoensis

Phaseolus chiapasanus

Phaseolus cibellii

Phaseolus coccineus (Fazol šarlatový)

synonyma: *Lipusa formosa*, *Lipusa multiflora*, *P. griseus*, *P. leiosepalus*, *P. multiflorus*, *P. multiflorus* var. *coccineus*, *P. prorifirus*, *P. striatus*, *P. strigillosus*, *P. superbus*, *P. vulgaris* var. *coccineus*

oblasti: Guatemala, Jižní Karolína, Karibik, Massachusetts, Mexiko, Ohio, Pennsylvania, Severní Karolína, Virginie

Pochází z Mexika, střední Ameriky a dále až po Guatemalu. Patří mezi cizosprašné víceleté byliny, u nás jednoletý. Dorůstá výšky 1 - 4 (i 5)m. Lodyha je ovíjivá. Listy jsou trojčetné a vlastní lístky široce vejčité a špičaté. Kvete jasně červenými nebo červenobílými nebo bílými květy velikosti (1,5 -) 2 - 3cm v paždí listů v 12 - 20 (i 35)tičetném květenství. Díky nim patří k významějším nektarodárným rostlinám. Plodem je 10 - 30cm plochý drsný lusk se 3 - 9 ledvinovitě tvarovanými semeny. Existují vnitrodruhové taxony:

- var. *albus* - bílé květy i semena
- var. *bicolor* - červenobílé květy, červenohnědá skvrnitá semena
- var. *coccineus* - červené květy, červenofialová skvrnitá semena

Vyhovuje mu stále mírně vlhká hlinitopísčité půda s 6 - 7 pH. Plody vydrží až do prvních mrazíků.

Množí se semeny.

Phaseolus cochleatus

Phaseolus costaricensis

Phaseolus dasycarpus

Phaseolus dumosus

Phaseolus esperanzae

Phaseolus esquincensis

Phaseolus filiformis

synonyma: *P. sanctorum*

oblasti: Arizona, Kalifornie, Nové Mexiko, Texas

Phaseolus galactoides

synonyma: *Minkelersia biflora*, *Minkelersia galactoides*

Phaseolus glabellus

synonyma: P. glaber

Phaseolus gladiolatus

Phaseolus grayanus

synonyma: P. foliaceus, P. wrightii var. grayanus

Phaseolus harmsianus

Phaseolus hintonii

Phaseolus jaliscanus

synonyma: P. sempervirens

Phaseolus juquilensis

Phaseolus latidenticulatus

Phaseolus laxiflorus

Phaseolus leptophyllus

synonyma: P. revolutus

Phaseolus leucanthus

Phaseolus longiplacentifer

Phaseolus lunatus (Fazol měsíční)

synonyma: Dolichos tonkinensis, P. bipunctatus, P. ilocanus, P. inamoenus, P. limensis, P. lunatus var. macrocarpus, P. macrocarpus, P. portoricensis, P. puberulus, P. rosei, P. saccharatus, P. tunkinensis, P. vexillatus, P. viridis, P. vulgaris, P. xuaresii

oblasti: Alabama, Florida, Guatemala, Jižní Karolína, Mississippi, Missouri, Portoriko, S Jižní Amerika, Severní Karolína, Virginie

Pochází ze souostroví Antil, střední Ameriky a Jižní Ameriky. Patří mezi víceleté liány. Dorůstá délky až 4m. Listy jsou 3četné, zpravidla asymetrické s vejčitými až široce kopinatými lístky s leklým povrchem. Kvete zelinkavými nebo světlefialovými květy v hroznech po 20 - 30ks v paždí listů. Plodem je plochý zahnutý (odtud druhové jméno měsíční) lusk délky 5 - 12cm. Obsahuje 2 - 4 ledvinovitá semena různé barvy.

Potřebuje teplo, pravidelnou zálivku a půdu bohatou na živiny. U nás je nutné umístění ve skleníku.

Phaseolus macrolepis

oblasti: Guatemala

Phaseolus maculatifolius

Phaseolus maculatus

synonyma: P. metcalfei, P. ovatifolius, P. retusus

oblasti: Arizona, Nové Mexiko, Texas

Phaseolus macvaughii

Phaseolus magnilobatus

Phaseolus marechalii

Phaseolus massaiensis

Phaseolus micranthus

synonyma: P. falciformis

Phaseolus microcarpus

synonyma: P. monospermus

Phaseolus mollis

Phaseolus neglectus

Phaseolus nelsonii

synonyma: Minkelersia pauciflora

Phaseolus nodosus

Phaseolus novoleonensis

Phaseolus oaxacanus

oblasti: Oaxaca

Phaseolus oligospermus

Phaseolus pachyrrhizoides

Phaseolus palmeri

Phaseolus parvifolius

Phaseolus parvulus

synonyma: Alepidocalyx parvulus

oblasti: Arizona, Nové Mexiko

Phaseolus pauciflorus

synonyma: P. galactioides, P. lambertianus

Phaseolus pedicellatus

synonyma: P. floribundus

oblasti: Arizona, Nové Mexiko, Texas

Phaseolus perplexus

Phaseolus persistentus

Phaseolus plagiocylix

Phaseolus pluriflorus

synonyma: Minkelersia multiflora

Phaseolus polymorphus

synonyma: P. purpusii, P. schaffneri

oblasti: Texas

Phaseolus polystachios

synonyma: Dolichos polystachios, Dolichos polystachyus, P. polystachios var. aquilonius, P. polystachyus

oblasti: Alabama, Arkansas, Connecticut, Delaware, Florida, Georgia, Illinois, Indiana, Iowa, Jižní Karolína, Kentucky, Louisiana, Maine, Maryland, Michigan, Mississippi, Missouri, New Jersey, New York, Ohio, Oklahoma, Pennsylvania, Portoriko, Severní Karolína, Tennessee, Texas, Virginie, Západní Virginie

Phaseolus polytylus

Kvete růžovofialovými kvítky.

Phaseolus pyramidalis

Phaseolus reptans

Phaseolus reticulatus

Phaseolus rimbachii

Phaseolus ritensis

synonyma: P. retusus

oblasti: Arizona

Phaseolus robustus

Phaseolus rotundatus

Phaseolus salicifolius

Phaseolus scabrellus

Phaseolus scrobiculatifolius

Phaseolus sonorensis

oblasti: Sonora

Phaseolus spiralis

Phaseolus supinus

Phaseolus talamancensis

Phaseolus tenellus

Phaseolus teulensis

Phaseolus trifidus

Phaseolus tuerckheimii

synonyma: P. chiriquinus

Phaseolus unilobatus

Phaseolus venosus

Phaseolus vulcanicus

synonyma: Minkelersia vulcanica

Phaseolus vulgaris (Fazol obecný)

synonyma: P. aborigineus, P. aborigineus var. hondurensis, P. communis, P. compressus, P. esculentus, P. nanus, P. vulgaris subsp. aborigineus

oblasti: Connecticut, Florida, Jižní Amerika, Jižní Karolína, Kentucky, Maine, Massachusetts, Michigan, Missouri, Montana, New Hampshire, New York, Ohio, Pennsylvania, Portoriko, Rhode Island, Severní Karolína, Střední středozemí, Utah, Virginie, Wyoming

Pochází z tropické Ameriky. Patří mezi popínavé rostliny a dosahuje tak výšky až 4m. Obvykle se pěstuje jako jednoletka. Lodyhy jsou mírně větvené. Listy jsou 3četné, vlastní lístky celokrajné, vejčité s delším řapíkem u vrcholového lístku. Květy bílými, růžovými nebo fialovými, obvykle párovými, květy v 1 - 4 (i 6)tičetném hrozně. Květ tvoří pavéza, křídla a člunek. Plodem je lusk barvy žluté, zelené nebo fialové (u některých odrůd i načervenalé a mramorované) s délkou do 20cm. Obsahuje 4 - 10 ledvinovitých semen v barvě bílé, okrové, nafialovělé, hnědé až černé, 1 - 3barevné. Existují vnitrodruhové taxony (pro konzumaci bez vláken):

- var. communis (Fazol obecný tyčkový) - levotočivá; výška do 3m; listy 3četné, lichozpeřené; lusky dlouhé 7 - 20cm
- 'Cukrová perla'
- 'Cukrová princezna'
- 'Červencová'

- 'Dětenická'
- 'Fenomen'
- 'Flageolet s červeným zrnem'
- 'Goliáš'
- 'Imperátor'
- 'Kapitán Weddien'
- 'Mombašská špeková'
- 'Ostravská'
- 'Římská bílá'
- 'Sláva z Pedhůří'
- 'Vosková žlutá'

- var. nana/var. nanus (Fazol obecný keříčkový) - výška 30 - 40cm; pěstované spíše pro lusk než semena, lusky dlouhé 10 - 20cm, zelené nebo žluté

- 'Aidaold' - lusk žlutý, dlouhý 10 - 12cm, průměru 8mm, plody bílé
- 'Alpha'
- 'Berggold' - lusk žlutý, dlouhý 12 - 14cm, plody bílé
- 'Bona' - lusk zelený, dlouhý 10 - 12cm, průměru 7mm, plody bílé
- 'Cukrová perlička' - žlutý lusk
- 'Dětenická'
- 'Digoín' - žlutý lusk
- 'Dvojitá Holandská princezna'
- 'Enorma bílá'
- 'Erfurtská špeková'
- 'Flageolet s fialovým zrnem' - žlutý lusk
- 'Gama' - lusk zelený, dlouhý 10 - 12cm, průměru 8mm, plody bílé
- 'Gusty' - lusk zelený, tenký
- 'Harzgrun' - žlutý lusk
- 'Hinrichova obrovská' - žlutý lusk
- 'Chervieres flageolet'
- 'Ideál' - žlutý lusk
- 'Londýnská tržní'
- 'Máslová královna' - žlutý lusk
- 'Maxidor' - lusk žlutý, dlouhý 12 - 14cm, plody bílé
- 'Mont dor' - žlutý lusk
- 'Moravská perla' - lusk žlutý
- 'Nejlepší ze všech' - lusk žlutý
- 'Purple Queen' - lusk fialový, dlouhý 10 - 12cm
- 'Rýnská' - žlutý lusk
- 'Satelít' - lusk zelený, průměru do 6,5mm
- 'Slávie'
- 'Sto za jeden'
- 'Sultán'
- 'Veltruská Saxa'
- 'Zlatý roh' - žlutý lusk
- 'Zora'

Vyhovuje mu teplejší podnebí, teploty kolem 22°C, středně těžké a úrodné hlinitopísčité půdy s 6 - 7 pH a plné slunce nebo polostín. Dokáže žít ale i v písčité při dostatku závlahy a živin. Nesnáší mráz ani teploty blízké 0°C.

Množí se semeny.

Phaseolus wrightii

Phaseolus x smilacifolius

Phaseolus xanthotrichus

Phaseolus xolocotzii

Phaseolus zimapanensis

Další informace:

<http://botanika.wendys.cz/kytky/K389.php>

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Fazole>

<http://www.garten.cz/a/cz/3471-phaseolus-coccineus-fazol-sarlatovy/>

<http://www.zahrada.cz/forum/luskova-zelenina/co-je-to-za-seminkaa-5934/?stranka=>

<https://www.rostliny.net/>